

Generelle bemærkninger

Forudsætninger for budgettet

Byrådets årlige budgetlægning tager udgangspunkt i den økonomiske politik, som senest er revideret d. 2. marts 2022.

Af politikken fremgår en række delmål for byrådsperioden 2022-2025, indenfor følgende områder:

- Økonomi i balance
- Salgsindtægter fra kommunale bygninger og jord
- Tilvejebringelse af midler til finansiering af udgiftspres og nye politiske tiltag
- Langfristet gæld
- Likviditetens størrelse
- Ufinansierede tillægsbevillinger skal undgås
- Budgetlægning i henhold til økonomiaftalerne

Det politiske arbejde med budget 2023

Som opstart af arbejdet med budget 2023 – 2026, vedtog Byrådet den 24. februar 2021, rammer og tidsplan for budgetarbejdet.

Byrådet besluttede på mødet, at:

1. Til budgetprocessen udarbejder administrationen budgetinitiativer således, at der bl.a. kan sikres et tilstrækkeligt grundlag for omprioriteringer og fortsat konsolidering af kommunens økonomi.
2. I forhold til budgetinitiativerne vil effektiviseringer og reduktioner på serviceudgifterne indgå som en del af det videre arbejde. Der vil dog også være behov for at undersøge andre udgiftsposter, herunder bruttoanlægsudgifter, overførsler mv.
3. En orientering om hvilke temaer, der arbejdes med i administrationen, vil dels indgå i fagudvalgenes drøftelser på møderne i maj måned samt på Byrådets første temamøde om Budget 2023-2026 den 1. juni.

Kommunernes økonomiske ramme for 2023

Rammerne for kommunernes budgetlægning fastsættes i en årlig økonomiaftale, som aftales i juni måned mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening.

De årlige økonomiaftaler fastlægger rammerne for den samlede kommunale økonomi, skatter, drifts- og anlægsrammer, mulighed for lånoptagelse m.v., og sikrer via et statsligt balancetilskud, at kommunernes samlede økonomi for det kommende år er i balance.

De årlige aftaler tager udgangspunkt i Budgetloven fra 2012, som indeholder langsigtede udgiftsrammer for den offentlige økonomi, sanktionsmuligheder over for kommunerne såfremt rammerne ikke overholdes m.v.

Der blev den 8. juni 2022 indgået en økonomiaftale for 2023 mellem regeringen og Kommunernes Landsforening.

Aftalen indebar, at:

Kommunale serviceudgifter:

Kommunernes samlede serviceramme blev øget med 1,3 mia. kr. svarende til +9,4 mio. kr. for Frederikssund i 2023 og frem.

De ekstra midler omfatter udelukkende det demografiske træk, altså merudgifter som følge af et stigende antal børn og ældre (demografi).

I lighed med tidligere år, er der tilknyttet en budgetsanktion og regnskabssanktion på 3 mia. kr. til servicerammen, hvilket betyder at Kommunerne kan pålægges en sanktion, såfremt servicerammen ikke overholdes i budgetvedtagelsen for 2023.

Kommunale anlægsudgifter:

Kommunernes samlede anlægsramme blev fastsat til 18,5 mia. kr. i 2022, hvilket er 1,4 mia. kr. lavere end 2021. I modsætning til tidligere år, blev der udmeldt en vejledende anlægsramme pr. kommune, hvor Frederikssund Kommunes andel blev fastsat til 149,6 mio. kr.

Der er i lighed med tidligere år tilknyttet en budgetsanktion på 1 mia. kr. til anlægsrammen, hvilket betyder at kommunerne kan pålægges en sanktion på op til 1 mia. kr., såfremt kommunerne under et ikke overholder anlægsrammen i budgetvedtagelse for 2023.

Overførselsudgifter:

Der er i disse år et ekstraordinært fokus på de kommunale overførselsudgifter, herunder udgifter til forsikrede ledige, idet udgifterne siden 2020 har været ekstraordinært høje, med baggrund i COVID 19 situationen.

Kommunerne kompenseres for de stigende udgifter under et, men de konkrete udgifter kan variere fra kommune til kommune, hvorfor nogle vil opleve en overkompensation, mens andre det modsatte.

Aftalen for 2023 indebærer en forventning om kommunernes samlede overførselsudgifter vil udgøre 93,2 mia. kr. i 2023 i modsætning til de 98,5 mia. kr., som lå til grund for basisåret 2023 (overslagsåret 2023 fra det senest vedtagne budget 2022). I det nye tal er indregnet en forudsætning om at der vil skulle modtages ca. 30.000 Ukrainere i de danske kommuner, hvilket ikke var forudsat i skønnet fra september 2021.

Forskellen på -5,3 mia. kr., betød at Frederikssund Kommunes samlede budgetterede overførselsudgifter burde falde med ca. 44 mio. kr. i 2023, for at fastholde en udgiftsneutralitet.

Den faktiske nedskrivning af budgettet til overførsler var imidlertid ca. 47 mio. kr. mindre end det reducerede bloktilskud, set over hele budgetperioden 2023-2026, hvilket primært skyldes at der oprindeligt ikke var budgetlagt svarende til den bloktilskudsmæssige stigning som følge af Covid 19, samt en forventet langsommere tilbagevenden til normale forhold.

Fordrevne fra Ukraine:

Kommunerne løfter en ekstraordinær indsats i forhold til at modtage og håndtere fordrevne fra Ukraine. Regeringen er indstillet på at sikre, at kommunerne under et kompenseres for de samlede kommunale nettoudgifter.

Idet der endnu ikke foreligger et fyldestgørende overblik over Kommunernes forventede udgifter til området, blev der i første omgang aftalt en foreløbig finansiering for 2022, og ellers aftalt at der vil blive fulgt op på økonomien, herunder en evt., merkompensation for 2022, samt egentlig kompensation for 2023.

Det skal bemærkes at en stor del af den forventede kompensation er indeholdt i skønnet for overførselsudgifter, hvor det er forudsat at der modtages ca. 30.000 Ukrainere i landets kommuner.

Det vedtagne budget 2023 – 2026 indeholder derfor ikke de forventede udgifter til drifts- og anlægsudgifter til Ukrainiske flygtninge, udover overførselsudgifter, idet der er en forventning om at disse kompenseres 100%.

Midtvejsregulering:

Der blev som en del af budgetaftalen for 2023, aftalt en historisk stor negativ midtvejsregulering vedrørende 2022, primært som følge af et lavere skøn for udviklingen i kommunernes samlede overførselsudgifter, i forhold til forudsætningerne i sidste års aftale. Efterreguleringen indeholdt dog også en positiv efterregulering som følge af de stigende priser, som opleves i disse år. Efterreguleringen betød at Frederikssund Kommune i 2022, har modtaget en negativ midtvejsregulering på 28,1 mio. kr., dækkende over en negativ efterregulering vedrørende overførsler på 53,3 mio. kr., samt en positiv efterregulering grundet stigende priser på 22,7 mio. kr., samt en række øvrige poster.

Øvrige forhold i aftalen for 2023:

En ramme til finansiering af eventuelle skattnedsættelser for samlet 150 mio. kr., samt en tilsvarende ramme til skatteforhøjelser.

Endelig var der enighed om at kommunernes generelt stigende likviditet, kan benyttes til at nedbringe deres langfristede gæld.

Budgetaftale 2023:

Det var et enigt Byråd i Frederikssund Kommune, som den 12. oktober endeligt vedtog budget 2023 – 2026.

Budgettet var et resultat af budgetaftalen, som blev indgået søndag den 18. september mellem Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Fjordlandslisten, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Enhedslisten, Radikale Venstre, Liberal Alliance og Charlotte Drue Aagaard (løsgænger). I forbindelse med vedtagelsen af det endelige budget stemte Venstre også for budgetaftalen, således at alle medlemmer af Byrådet står bag budget 2023-2026.

De væsentligste punkter i budgettet er:

- En fortsat solid økonomi
- Prioritering af velfærdsområder gennem tilførsel af flere midler
- Øgede ressourcer til styrkelse af den grønne omstilling
- Bæredygtige investeringer, der fremtidssikrer Frederikssund Kommune

Budgetaftalen indebar endvidere en række tekniske budgetkorrektioner, herunder en sikring af serviceniveauerne på flere af de store velfærdsområderne.

Sammen med budgetvedtagelsen blev der vedtaget en investeringsplan for 2022 – 2026, indeholdende samlede brutto anlægsprojekter for ca. 589 mio. kr. i perioden. De konkrete budgettiltag samt aftaleteksten, kan ses på kommunens hjemmeside.

For perioden 2027 og frem er der forudsat anlæg for samlet 639 mio. kr.

Budgetoversigt 2023- 2026

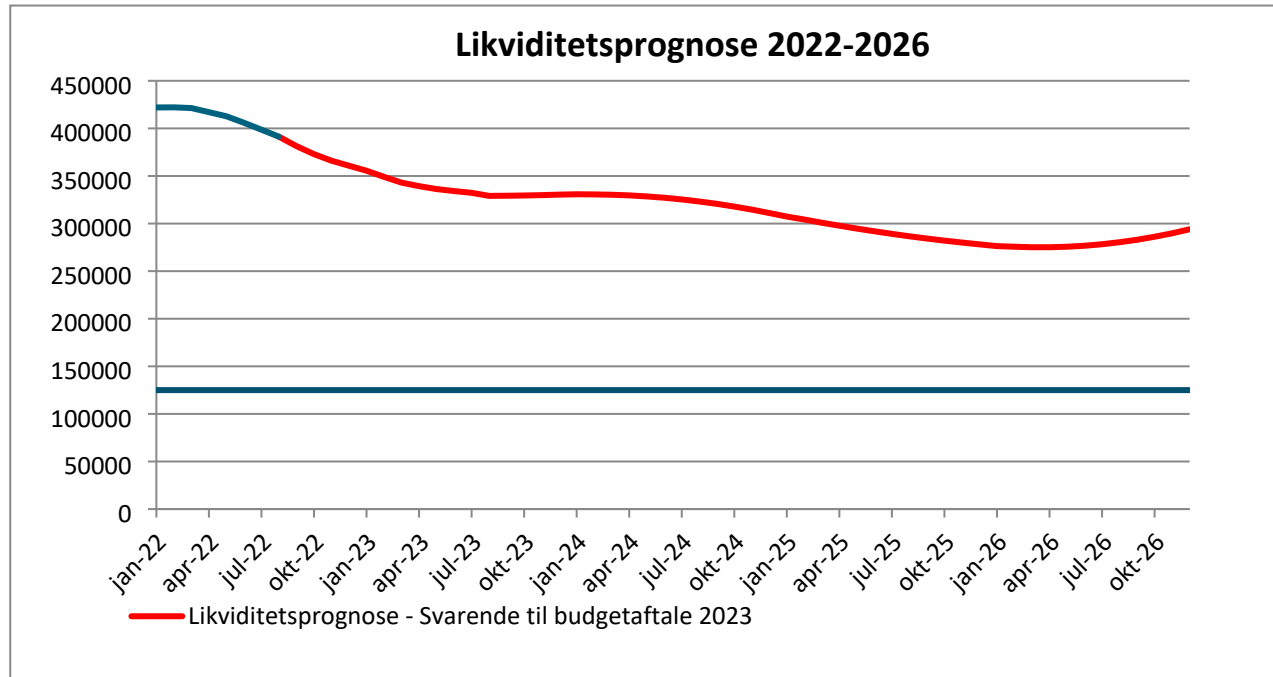
Alle beløb i mio. kr. (- = indtægt + = udgift)	Budget 2023	Overslag 2024	Overslag 2025	Overslag 2026
Skatter, tilskud og udligning	-3.318	-3.460	-3.602	-3.727
Driftsudgifter	3.171	3.283	3.396	3.516
<i>Serviceudgifter (2023 priser)</i>	<i>2.365</i>	<i>2.371</i>	<i>2.380</i>	<i>2.390</i>
<i>Overførsler m.v (2023 priser)</i>	<i>806</i>	<i>815</i>	<i>820</i>	<i>826</i>
<i>Pris- og lønudvikling (drift og anlæg)</i>		<i>97</i>	<i>196</i>	<i>300</i>
A. Strukturel driftsbalance (- = overskud)	-147	-177	-206	-211
Netto renteudgifter	1	1	0	1
Optagne lån	-4	-4	-4	-4
Afdrag på lån	75	67	61	61
Finansforskydninger, deponeringer	0	0	35	0
Mellemværende forsyningsområdet (drift/anlæg)	-3	-3	-3	-3
B. Råderum til anlægsarbejder	-78	-116	-117	-156
Anlægsarbejder	68	175	122	101
<i>Bruttoudgifter excl. kommunale ældreboliger (2023 priser)</i>	<i>149</i>	<i>199</i>	<i>143</i>	<i>101</i>
<i>Indtægter (2023 priser)</i>	<i>-81</i>	<i>-24</i>	<i>-21</i>	
C. Balance (- = opsparing)	-10	59	5	-55

Udvikling i likviditeten

Byrådets vedtagne økonomiske politik indebærer, at den gennemsnitlige kassebeholdning senest med udgangen af 2022 skal udgøre 125 mio. kr.

Nedenstående likviditetsprognose viser hvorledes likviditeten forventes at udvikle sig, på tidspunktet for vedtagelsen af budget 2023, og hvor det fremgår at likviditetsmålet er indfriet i hele budgetperioden.

Faldet fra ultimo 2021 kan tilskrives, at der som en del af budgetaftalen for 2022, blev besluttet at foretage et ekstraordinært afdrag på 95,6 mio. kr. ultimo 2021, samt et planlagt kasseforbrug i 2023-2025.

Driftsudgifterne

Kommunens driftsudgifter er opdelt i følgende kategorier:

- Serviceudgifter
- Overførselsudgifter
- Den centrale refusionsordning
- Aktivitetsbestemt medfinansiering
- Ældreboliger
- Forsyningsområdet

Beløb i 1.000 kr.	Budget 2023	i %
Serviceudgifter	2.364.772	74,7%
Overførselsudgifter	651.923	20,6%
Den centrale refusionsordning	-45.553	-1,4%
Aktivitetsbestemt medfinansiering	216.609	6,8%
Ældreboliger	-16.847	-0,5%
Forsyningsområdet	-3.229	-0,1%
I alt	3.167.675	100,0%

Serviceudgifter er udgifter til de kommunale kerneområder såsom skoler, børnepasning, ældre mv. Det er områder, hvor den enkelte kommune selv kan fastsætte det ønskede serviceniveau og dermed også udgiftsniveauet. Kommunerne er dog underlagt et loft over serviceudgifterne, kaldet Servicerammen. Servicerammen bliver fastlagt i forbindelse med den årlige økonomiaftale mellem regeringen og KL. For 2023 udgør servicerammen 286,5 mia. kr. for alle landets kommuner under.

Rammen tager udgangspunkt i niveauet fra det vedtagne budget 2023, korrigeret for den seneste pris- og lønudvikling, nye lovtillag m.v. Hertil kan tillægges Frederikssund Kommunes beregnede andel af det ekstraordinære løft af serviceudgifterne på 1,3 mia. kr., som blev aftalt i økonomiaftalen for 2023, hvorefter Frederikssund Kommunes korrigerede sigtepunkt kan opgøres til 2.366,4 mio. kr.

Hvis kommunernes vedtagne budgetter overskrider den udmeldte ramme for serviceudgifter, er der en risiko for at kommunernes bloktilskud reduceres. I 2023 er 3 mia. kr. af bloktilskuddet betinget af, at der bliver budgetlagt med serviceudgifter indenfor rammen. Frederikssund Kommunes andel af det betingede bloktilskud udgør 22,8 mio. kr., og dette beløb svarer derfor til den potentielle økonomiske risiko, såfremt budgetaftalen ikke overholdes.

Kommunens vedtagne budget 2023 indeholder serviceudgifter for i alt 2.364,7 mio. kr., hvorfor Frederikssund Kommune har levet op til sin andel af den indgåede økonomiaftale mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening. En eventuel sanktion er dog afhængig af at kommunerne samlet overholder den udmeldte serviceramme for 2023. Til sammenligning kan nævnes at Frederikssund Kommunes vedtagne budget for 2022 ligeledes matchede det udmeldte sigtepunkt for budget 2022, samt at der ikke blev udløst en budgetsanktion, idet kommunernes samlede budgetter ligeledes lå inden for den aftalte ramme.

De foreløbige tal for Kommunernes samlede budget 2023, indikerer at aftalen er overholdt, men det endelige resultat forventes først at foreligge ultimo januar 2023, når kommunernes service- og anlægsudgifter offentliggøres af Danmarks Statistik.

Det skal dog bemærkes at der også er tilknyttet en sanktionsmulighed til regnskabsresultatet for kommunens serviceudgifter, såfremt dette afviger fra det vedtagne budget, hvorfor der i løbet af 2023 vil være behov for en fortsat stram økonomistyring.

Frederikssund Kommunes serviceudgifterne på 2,364,7 mio. kr. svarer til 74,7 % af de samlede netto driftsudgifter på i alt 3,168 mia. kr.

Overførselsudgifter er udgifter til kontanthjælp, førtidspension, forsikrede ledige mv., svarende til områder hvor kommunerne kun i mindre grad kan påvirke udviklingen, hvorfor kommunerne under ét kompenseres for mer- og mindreudgifter. Den enkelte kommune kan dog godt opleve en finansieringsmæssig ubalance.

Hvis der eksempelvis sker en stigning i udgifterne til kontanthjælp på landsplan vil kommunerne som sagt blive kompenseret, og compensationen vil blive fordelt mellem kommunerne via bloktilskudsnøglen. Såfremt den enkelte kommune via en aktiv indsats sikrer, at antallet af kontanthjælpsmodtagere stiger mindre end landsgennemsnittet, kan denne opnå et finansieringsmæssigt "overskud". De enkelte kommuner har således et økonomisk incitament til at holde overførselsudgifterne så lave som muligt.

Der er budgetlagt med overførselsudgifter for i alt 652 mio. kr., svarende til en stigning på +2% i forhold til 2022, hvilket er en mindre stigning end forudsat i sidste års aftale, som kan tilskrives en aftagende effekt som følge af covid 19. De samlede overførselsudgifter svarer til 20,6% af de samlede driftsudgifter.

Den centrale refusionsordning medfører, at kommunerne får refunderet en del af udgifterne til særlige dyre enkeltsager fra staten.

De nye refusionssatser/grænser gældende fra 2023, udgør følgende:

Refusionssats	kr. pr. år
Ingen refusion	880.000 og derunder
Refusion på 25% af udgiften over	880.000
Refusion på 50% af udgiften over	1.730.000
Refusion på 75% af udgiften over	2.180.000

På trods af refusionsordningen afholder den enkelte kommune hovedparten af udgifterne i forbindelse med særligt dyre enkeltsager, hvorfor der fortsat er et økonomisk incitament til at mindske antallet af disse.

Der er budgetlagt med samlede indtægter for 45,5 mio. kr., svarende til -1,4 % af de samlede driftsudgifter.

Aktivitetsbestemt medfinansiering vedrører kommunernes medfinansiering af de regionale sundhedsydelse, som den enkelte kommunes borgere modtager. Der kan eksempelvis være tale om skadestuebesøg, indlæggelse samt undersøgelse og behandling hos speciallæger. Udgiften til aktivitetsbestemt medfinansiering er således direkte afhængig af trækket på de regionale sundhedsydelse, hvorfor den enkelte kommune har et økonomisk incitament til at forebygge indlæggelser mv.

Der er budgetlagt med udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering på 217 mio. kr., hvilket svarer til 6,8 % af de samlede driftsudgifter.

Eldreboliger skal som udgangspunkt hvile i sig selv, idet udgifterne finansieres af lejeindtægter fra beboerne. Under driften budgetteres med en huslejeindtægt, som anvendes til at finansiere henlæggelser til større vedligeholdelsesopgaver, renteudgifter samt afdrag på lån. Området bør derfor ikke have nogen nævneværdig indflydelse på det samlede kommunale nettoresultat.

Der er i 2023 budgetlagt med samlede driftsindtægter på -16,8 mio. kr., svarende til -0,5 % af de samlede driftsudgifter.

Forsyningsvirksomheder omfatter udgifter til affaldsområdet, og skal som udgangspunkt hvile i sig selv. Området omfatter primært dagrenovation, genbrugspladser samt diverse ordninger til storskrald m.v. Ordningen finansieres over bidrag som opkræves via ejendomsskattebilletten.

Et over/underskud skyldes afvikling af et opbygget mellemværende med kommunekassen, eller opsparring til fremtidige anlæg.

Forsyningsområdets mellemværende til det skattefinansierede område, forventes ultimo 2022 at udgøre 31,3 mio. kr. i kommunens favør - et mellemværende som Byrådet har valgt at lånefinansiere over 10 år. Det reviderede budget for forsyningsområdet bevirker at mellemværendet nedbringes med ca. 3,2 mio. kr. årligt, over de kommende 10 år.

Der er i 2023 budgetlagt med netto driftsindtægter på -3,229 mio. kr., svarende til 0,1 % af de samlede driftsudgifter.

Indbetaling af indefrosne feriepenge har tidligere været budgetlagt som en driftsudgift, men er med virkning fra budget 2022 budgetlagt som et langfristet mellemværende på 08.55.73.

Anlægsudgifter

Som led i aftalen om kommunernes økonomi for 2023, blev der aftalt en brutto-anlægsramme på det skattefinansierede område for kommunerne under ét. Rammen udgør 18,5 mia. kr., hvilket er 1,4 mia. kr. mindre end den udmeldte ramme til budget 2022. Kommunerne er forpligtiget til at overholde den udmeldte anlægsramme i budgetlægningen for 2023.

Hvis kommunernes vedtagne budgetter overskrider den udmeldte ramme for anlæg, er der en risiko for at kommunernes bloktilskud reduceres. I 2023 er 1 mia. kr. af bloktilskuddet betinget af, at der bliver budgetlagt med anlægsudgifter indenfor rammen. Frederikssund Kommunes andel af det betingede bloktilskud udgør ca. 8 mio. kr., og dette beløb svarer derfor til den potentielle økonomiske risiko, såfremt budgetaftalen ikke overholdes.

I modsætning til tidligere år, blev der udmeldt en vejledende anlægsramme pr. kommune, hvor Frederikssund Kommunes andel af 2023 rammen, blev fastsat til 149,6 mio. kr.

Hvor der er tilknyttet en regnskabssanktion for de kommunale serviceudgifter, er der ikke nogen umiddelbar sanktion, såfremt anlægsrammen ikke overholdes i regnskabet, men en klar forståelse om at dette dog sker.

Set over hele perioden 2023-2026 vil der blive foretaget bruttoanlægsinvesteringer, for i alt 592 mio. kr. i Frederikssund kommune. I sidste års budget 2022-2025 var forudsat et 4 årigt investeringsniveau på 526 mio. kr.

Byrådet har med udgangspunkt i den økonomiske politik valgt ikke at budgetlægge med forventede salgsindtægter fra salg af bygninger, grunde m.v, med mindre der forefindes en bindende købsaftale.

Anlægsindtægten på 80,724 mio. kr. i 2023, og 23,500 mio. kr. i 2024, 21,000 i 2025 samt 0,190 i 2026 vedrører en bindende salgsaftale for en erhvervsgrund i Vinge, sidste rate for salg af Thorstedlund, samt fonds og pulje tilskud til opførelse af en cykelsti i Slingerup, ombygning af Willumsens museum, Makerværket, samt nyt havnebad.

Anlægsbudget i hovedtal

Anlæg i 1.000 kr.	Budget 2023	Overslag 2024	Overslag 2025	Overslag 2026
Bruttoudgifter - skattefinansieret område	148.710	196.093	143.100	101.329
Brugerfinansieret- ældreboliger		2.950		
Totale indtægter	-80.724	-23.500	-21.000	-190
Nettoudgifter	67.986	175.543	122.100	101.139

Der henvises til de specielle budgetbemærkninger for det samlede anlægsbudget, med hensyn til en nærmere beskrivelse af de konkrete anlægsprojekter.

Budgettets bevillinger

Det samlede kommunale driftsbudget for 2023 er inddelt i 36 politikområder, som hver især udgør en bevilling. Nogle af disse bevillinger er yderligere underopdelt på eksempelvis service- og overførselsudgifter. Som eksempel på politikområder kan nævnes Skole og klubområdet, dagtilbud, kultur- og fritid m.v.

Fagudvalgene har mulighed for at disponere inden for de enkelte politikområder, naturligvis under hensyntagen til de af Byrådet fastsatte målsætninger, samt eventuelle begrænsninger fastsat i de specielle budgetbemærkninger.

For hovedparten af bevillingerne gælder en overførselsafgang mellem budgetårene. For at forebygge sanktion ved overskridelse af de oprindelige budgetter har Byrådet vedtaget følgende principper:

- Uopsættelige bevillinger, som skal afholdes i tilknytning til det afsluttede regnskabsår, herunder trepartsmidler og tilskud fra staten overføres til det følgende år.
- Netto- mindre og merforbrug (restbudgetter) kan overføres til det følgende år. Mindreforbrug vedrørende de takstfinansierede områder overføres dog til det efterfølgende år, så disse kan indregnes i taksterne. Det vedtagne budget 2023 indeholder derfor eventuelle overførsler fra 2021 vedrørende de takstfinansierede områder.

Kommunens bevillingsniveau, samt gældende regler for overførsler mellem årene, er fastsat og nærmere beskrevet i "principper for økonomistyring". De generelle regler er, at der kan ske en overførsel af mer- og mindreforbrug på driftsområder/institutioner, mens der på myndighedsdelen ingen overførselsafgang er.

Administrationen er bemyndiget til at foretage omplaceringer på tværs af bevillingsområderne, såfremt disse er udgiftsneutrale og ikke ændrer ved det politisk fastsatte serviceniveau. Et eksempel herpå kan være udmøntning af en budgetlagt indkøbsbesparelse m.v.

Pris- og lønfremskrivning af budgettet

Som udgangspunkt er budgettet fremskrevet med KL's skøn for pris- og lønudviklingen, svarende til budgetvejledningens version G 1-3.

For at opnå et så retvisende udgangspunkt for budgetlægningen som muligt, foretages pris- og lønreguleringen ved at der rulles 2 år bagud i forhold til budgetåret, og derefter fremskrives dette udgangspunkt svarende til den faktiske pris- og lønudvikling, samt prognose for den kommende budgetperiode.

Der er dog en række udgiftsområder, som reguleres særskilt efter den generelle prisfremskrivning er foretaget – eksempelvis:

- Store kommunale kontrakter – IKT, Rengøring, Kørsel, Pleje af grønne områder m.v.
- Driftsudgifter til overførselsområdet
- Kommunale ældreboliger og forsyningsområdet, som er 100% brugerfinansierede
- Anlægsprojekter, der som hovedregel kun prisudviklingen fra 2022/23.

De enkelte pris- og lønskøn fremgår af opgørelsen nedenfor.

Detaljeret pris- og lønudvikling

Art / regulering i %	Regulering bagud 20/21 samt 21/22	KL skøn for 2022/23 G1-3	Korrigeret fremskrivning fra 2022/23
1-0 Lønninger	-0,17	2,70	2,53
2-2 Fødevarer	1,33	4,70	6,03
2-3 Brændsel og drivmidler	10,03	-6,28	3,75
2-6 Køb af jord og bygninger	1,61	0,90	2,51
2-7 Anskaffelser	-1,22	0,62	-0,60
2-9 Øvrige varekøb	4,33	3,16	7,49
4-0 Tjenesteydelser med moms	1,82	2,00	3,82
4-5 Entreprenør/håndværkerydelser	3,97	1,50	5,47
4-6 Betalinger til staten	0,20	2,11	2,31
4-7 Betalinger til kommuner	0,70	2,47	3,17
4-8 Betalinger til regioner	0,15	2,49	2,64
4-9 Øvrige tjenesteydelser	1,82	2,00	3,82
5-1 Tjenestemandspensioner m.v.	-0,17	2,74	2,57
5-2 Overførsler til personer	-0,03	2,03	2,00
5-9 Øvrige tilskud og overførsler	0,90	2,44	3,34
7-0 Indtægter	0,70	2,47	3,17
8-6 Finansindtægter	-0,03	2,03	2,00
9-0 Interne overførsler	1,72	2,07	3,79

*udgør basisprocent, som er benyttet til fremskrivning af alle lønkonti.

Differenceret lønfremskrivning:

De seneste overenskomster indeholder nye midler til en rekrutteringspulje samt puljer til særlige formål.

Idet puljerne er skævt fordelt på overenskomstgrupperne, er det valgt at fremskrive lønnen på de enkelte områder med en basisfremskrivningsprocent på +2,53 %, og i stedet budgetlægge puljemidlerne centralt på funktion 06.52.70 Løn- og barselspuljer, svarende til +0,11% af den samlede lønsum i 2022, stigende til 0,15% fra 2023 og frem.

På denne baggrund er der centralt afsat 2,088 mio. kr. i 2023 stigende til ca. 2,263 mio.kr. fra 2024 og frem.

De berørte områder kan i forbindelse med de 3 årlige budgetopfølgninger, anmode om at få del i disse centralt afsatte puljemidler, såfremt de kan dokumentere et merforbrug.

Puljen er skønsmæssigt fordelt med 50% på rekrutteringspulje, og 50% på puljer til særlige formål.

Det fremgår af budgetvejledningsskrivelsen G1-3, hvilke faggrupper der er omfattet af den centralt afsatte pulje. Som eksempel herpå, samt med hvilken andel, kan nævnes følgende faggrupper:

- Social- og Sundhedspersonale (0,48%+0,16%) 0,64% af lønsummen

- Pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter (0,34%+0,11%) 0,45% af lønsummen
- Husassistenter (0,32%+0,10%) 0,42% af lønsummen

De oplyste procenter viser den procentvis regulering fra 2021/22 og 2022/23 – og derefter den samlede regulering fra 2021-2023.

Nyt pris- og løn skøn pr. september:

Kommunernes Landsforening udsendte i september 2022 et revideret pris- og løn skøn, baseret på Finansministeriets økonomiske redegørelse pr. august 2022. Skønnet forudsætter en betydelig højere stigning i de kommunale priser og lønninger i de kommende år, i forhold til de skøn pr. juni 2022, som økonomiaftalen mellem Regeringen og KL er baseret på.

Det reviderede pris- og løn skøn (service, anlæg og overførsler) indeholdt følgende gennemsnitlige merstigning, i forhold til juni skønnet - 2021/22 +0,4%, 2022/23 +0,3% og 2023/24, 2024/25 og 2025/26 +0,4% årligt.

Idet regeringen ikke var indstillet på at genåbne ØA23, med henblik på at yde kommunerne en øget kompensation via det kommunale balancetilskud, anbefalede KL, at kommunerne fastholdt skønnet for den kommunale pris- og lønudvikling uændret.

Det vedtagne budget 2023 indeholder derfor en potentiel usikkerhed, som vil kræve en særlig fokus i opfølgningen på 2023, samt en forventning om at kommunerne under et vil blive kompenseret for hovedparten af virkningerne i forbindelse med budgetaftalen for 2024, herunder en midtvejsregulering af pris- og lønstigningen fra 2022/23. En eventuel underfinansiering af 2022 kan derimod ikke udelukkes, og kan bevirke at eventuelle udfordringer der kan relateres hertil, bør løses ved kompenserende tilpasninger af serviceniveauet, idet de ikke kompenserede virkninger, potentielt kan udfordre såvel serviceramme som likviditet i 2022, samt 2023 og frem.

Befolkningsprognose

En væsentlig budgetforudsætning er befolkningsprognosen, som gør det muligt at tilpasse budgettet til den forventede udvikling i kommunens indbyggertal - i budgetåret samt de tre overslagsår, både hvad angår indtægter i form af skatter, tilskud og udligning, samt drifts- og anlægsudgifter.

Befolkningsprognosen bygger hovedsageligt på forventninger til antallet af boliger (boligprogram) i de kommende år samt den eksisterende befolkningssammensætning. Befolkningsprognosen som ligger til grund for budgetudarbejdelsen for 2023-2026, er forelagt til politisk orientering i april 2022.

Befolkningsudviklingen på fire års sigt

Alder	2018	2022	2026	Vækst 2018-2022	Vækst 2022-2026	Vækst fra 2022-2026 i %
0-2 år	1.164	1.190	1.361	26	171	14,4%
3-5 år	1.254	1.349	1.424	95	75	5,6%
6-16 år	6.254	5.656	5.517	-598	-139	-2,5%
17-24 år	3.753	3.552	3.692	-201	140	3,9%
25-39 år	5.873	6.337	6.912	464	575	9,1%
40-64 år	16.534	16.433	16.503	-101	70	0,4%
65-74 år	6.079	5.703	5.962	-376	259	4,5%
75-84 år	3.434	4.504	4.998	1.070	494	11,0%
85+ år	842	1072	1.455	230	383	35,7%
I alt	45.187	45.796	47.824	609	2.028	4,4%

For yderligere info henvises til befolkningsprognose notat, som kan ses på Kommunens hjemmeside.

Demografiregulering

Befolkningsudviklingen har væsentlig betydning for kommunernes udgifter på de enkelte serviceområder.

Ved budgetlægningen tages højde for den forventede befolkningsudvikling ved at indarbejde demografipuljer i budgettet. Demografipuljerne tager udgangspunkt i et skøn for behovet for eksempelvis skoleklasser, børnehavepladser eller ekstra hjemmeplejetimer, på baggrund af en forventet befolkningsudvikling. Da vi samtidig kender nettoudgiften til f.eks. en børnehaveplads eller en hjemmeplejetime kan vi sætte tal på hvordan vi forventer udgifterne på et område vil udvikle sig, hvis serviceniveauet skal fastholdes uændret.

Et fald i efterspørgslen efter en kommunal ydelse, eksempelvis fald i antallet af skolebørn, vil derfor betyde at der flyttes budgetmidler fra det pågældende område.

Demografipuljerne indebærer derfor at der afsættes de forventede udgifter i budgettet, som kan sikre et uændret serviceniveau i den kommende budgetperiode, uanset en faldende eller stigende efterspørgsel.

I forbindelse med opstarten af arbejdet med budget 2023 – 2026, er der derfor indarbejdet en korrektion til de allerede budgetlagte demografipuljer, på baggrund af forskellen fra befolkningsprognosen for 2021, samt den nyeste befolkningsprognose, som blev behandlet af økonomiudvalget i april 2022.

Beregningen har givet anledning til følgende korrektioner, til de allerede budgetlagte demografipuljer. Er der tale om et positivt tal, forventes et stigende udgiftsniveau med baggrund i flere borgere i målgruppen, mens et negativt tal er et udtryk for at der forventes færre.

Område - beløb i 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Dagpleje	85	289	518	933
Vuggestue	-583	-235	362	2.187
Børnehave	-4.346	-5.185	-5.724	-3.259
SFO	640	715	790	1.344
Tandplejen	-24	-54	10	82
Hjemmepleje og sygeplejeudgifter	-4.292	-3.969	-3.600	3.185
Hjælpe midler	-890	-860	-819	-130
I alt	-9.410	-9.299	-8.463	4.342

Det er vigtigt at præcisere at de opgjorte korrektioner er opgjort som forskellen i.f.t sidste års forventning, hvorfor et negativt tal også kan dække over en mindre vækst, og ikke et egentligt fald.

Den faktiske udvikling i Kommunens befolkning, fremgår af afsnittet befolkningsprognose.

Skatter, tilskud og udligning

Statsgarantiordningen

Ved budgetlægningen af skatter, tilskud og udligning har kommunerne mulighed for at vælge mellem at:

- **Selvbudgettere** - Indtægtsbudgettet baseres på kommunens eget skøn over folketal, slutligningsstatistik mv. – skatter, tilskud og udligning er foreløbige, og vil være beregnet på baggrund af egne forudsætninger.
- **Statsgaranti** – Indtægtsbudgettet baseres på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag og hertil knyttede statsgaranterede tilskuds- og udligningsbeløb.

Udover at der kan være umiddelbart store økonomiske forskelle, mellem de 2 metoder, indebærer valget også at der ved valg af en selvbudgettering vil ske en efterregulering 3 år efter budgetåret, mens valget af en statsgaranti bevirker at det udbetalte provenue for såvel skatter, som tilskud og udligning ikke efterreguleres.

Beslutning om tilmelding til "garantiordningen" skal ske i forbindelse med budgetvedtagelsen, og har bindende virkning for budgetåret.

Frederikssund Kommune har valgt at anvende det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2023 på 9,279 mia. kr. Ved en skatteprocent på 25,8 medfører dette et provenu på 2,394 mia. kr. Der blev også valgt statsgaranti i budgetårene 2009-2022.

Overslagsårene 2024-2026 er budgetteret ved hjælp af KL's model for skatter, tilskud og udligning, og det er i lighed med 2023 forudsat, at der også for overslagsårene vælges statsgaranti.

Skatter

De samlede kommunale skatteindtægter er i 2023 budgetteret til 2,789 mia. kr., og består af følgende poster:

- Indkomstskat
- Grundskyld
- Dækningsbidrag
- Selskabsskat
- Øvrig skat - dødsbopbeskatning

De enkelte skattetyper samt provenuer er nærmere beskrevet i bemærkningerne for "renter, tilskud udligning og skatter"

Skatteprocenter

Samtlige udskrivningsprocenter og promiller er uændret fra 2022 – 2023.

Skattetype	sats	% / promille
Udskrivningsprocent – personskat	25,80	%
Kirkeskatteprocent	0,96	%
Grundskyldspromille	32,50	promille
Dækningsafgift af forskelsværdi af forretningsejendomme	0,00	promille
Dækningsafgift af grundværdier af statslige og offentlige ejendomme *	15,00	promille

* Der har indtil 2021 været opkrævet en dækningsafgift fra offentlige ejendomme, beregnet på baggrund af såvel grundværdien (15 promille) som forskelsværdi (8,75 promille).

Folketinget vedtog imidlertid den 21. december 2021 lov om fastsættelse af dækningsafgiftspromiller, stigningsbegrænsninger for foreløbig opkrævning af dækningsafgift mv. Loven bevirker at de offentlige ejendomme i 2022 og 2023 udelukkende vil blive opkrævet en dækningsafgift beregnet på baggrund af grundværdien, og den samlede betaling vil svare til den det opkrævede provenue for skatteåret 2021 fra såvel grundværdi som forskelsværdi. På denne baggrund budgetlægges det samlede provenue på den samme gruppering.

Der vil desuden i foråret 2023 blive fremsat et lovforslag, hvormed der foreslås fastsat nye promiller for dækningsafgift for offentlige ejendomme. Forud for skatteåret 2024 fremsættes et lovforslag om en permanent ordning.

Tilskud og udligning

De samlede kommunale nettoindtægter fra tilskud og udligning er i 2023 budgetteret til 529 mio. kr., og består af følgende poster:

- Kommunal udligning
- Statstilskud
- Udligning af selskabsskat
- Udligning af dækningsafgift offentlige ejendomme
- Udligning og tilskud vedrørende udlændinge
- Udviklingsbidrag
- Særlige tilskud

De enkelte poster er i 2023 budgetlagt på baggrund af det valgte statsgaranterede udskrivningsgrundlag. De enkelte tilskuds- og udligningstyper er nærmere beskrevet i bemærkningerne for "renter, tilskud udligning og skatter".

Udligningsordning

Der blev den 5. maj 2020 besluttet en reform af udligningssystemet.

Med udligningsreformen blev foretaget en grundlæggende omlægning af det kommunale tilskuds- og udligningssystem. Udligningssystemet blev ændret fra et statsfinansieret til et mellemkommunalt system. Dette betyder, at bloktilskuddet fordeles efter indbyggertal, mens de mellemkommunale tilskud og bidrag i den generelle udligning balancerer.

Den nye reform indebar en række ændringer i.f.t. til det tidligere udligningssystem, hvoraf kan nævnes:

- Afskaffelse af den tidligere hovedstadsudligning og beskæftigelsestilskud, hvor sidstnævnte nu indgår i det almindelige bloktilskud.
- Øget udligning af selskabsskat mellem kommunerne
- Ændring af socioøkonomiske kriterier samt vægtning heraf
- Finansieringstilskuddet er gjort permanent
- 2 årig kompensation vedrørende manglende uddannelsesoplysninger for udlændinge. (2021/22), hvorfor denne kompensation er bortfaldet fra 2023 og frem
- Ændrede kriterier for udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere
- Indførelse af en ny udligning vedr. dækningsafgift fra offentlige ejendomme.

Udligningssystemet sigtede mod at udjævne de forskelle i kommunernes økonomiske muligheder, som skyldes forskelle i skattegrundlag, forskelle i alderssammensætningen og forskelle i den sociale struktur. Udligningen sikrer dermed, at alle kommuner har mulighed for at tilbyde service på mere lige økonomiske vilkår.

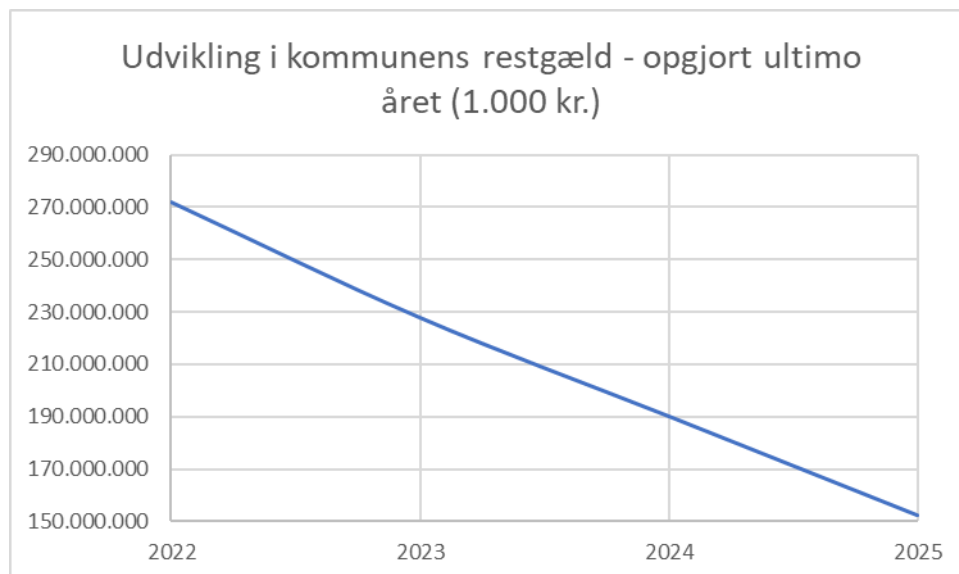
Langfristet gæld

Frederikssund Kommunes langfristede gæld forventes at udgøre 325,7 mio. kr. primo 2023.

I den langfristede gæld, er der ikke medregnet Kommunens gæld til kommunale ældreboliger, finansiel leasing samt indefrosne feriemidler. Nedenstående graf viser den forventede udvikling i gælden fra ultimo 2022-2026.

Den eksisterende gæld har en given afdragsprofil. Gældsudviklingen er derfor først og fremmest bestemt af, hvor mange nye lån, der bliver optaget i budgetperioden. For en detaljering af lånoptagelsen i 2023-2026 henvises til budgetbemærkningerne til Hovedkonto 8.

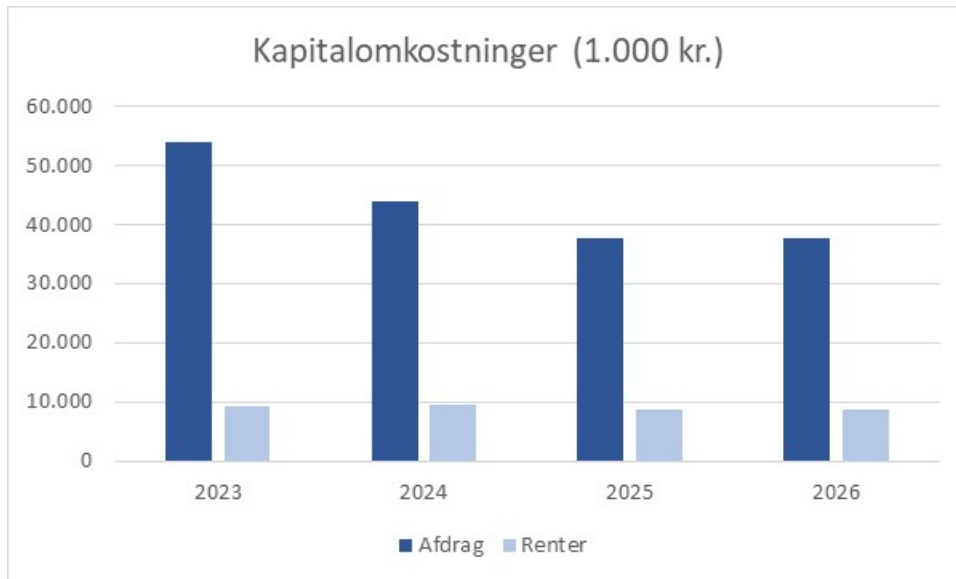
I 2022 er der optaget et nyt lån på 29,9 mio. kr. vedrørende det brugerfinansierede anlægsprojekt udskiftning af affaldsspande. Derudover er der i budget 2023 budgetlagt med et ekstraordinært afdrag på 10,1 mio. kr. i forbindelse med salg af et lånefinansieret areal i Vinge.

*Gælden er opgjort ekskl. Ældreboliger, finansielt leasede aktiver, samt lønmodtagernes indefrosne feriemidler.

Renter og afdrag (ekskl. ældreboliger)

Som følge af Kommunens langfristede gæld og fremadrettede lånoptagelse, vil kommunen blive belastet med kapitalomkostninger i form af renter og afdrag. Nedenstående søjlediagram viser den årlige udvikling i Kommunens kapitalomkostninger (renter og afdrag).

Opgjort excl. afdrag på lån til ældreboliger

Lånenes løbetid

Gælden ekskl. ældreboliger udgør 325,7 mio. kr. primo 2023. Gælden er fordelt på lån, som udløber i perioden 2024 til 2046. Det største lån, som primo 2023 har en restgæld på 94,6 mio. kr., udløber i 2026. Derudover er der fire lån som udløber i 2024, som primo 2023 har en samlet restgæld på 12,6 mio. kr.

Rente forudsætninger

Som udgangspunkt optages lånene med variabel rente i Kommunekredit.

I beregningerne af renteudgifterne er følgende renteniveau til den variable rente antaget:

- 0,75 pct. i 2023, 1,00 pct. i 2024, 1,25 pct. i 2024 og 1,50 pct. i 2026.

For at afdække risikoen ved en eventuel rentestigning, er en del af gælden omlagt til fast rente via renteswaps, eller optagelse af alm. fastforrentet lån. Kommunens finansielle strategi foreskriver, af minimum 50% af den langfristede gæld, skal være omfattet af fast rente.

Primo 2023 er ca. 275,3 mio. kr. svarende til 56% af gælden optaget i fast rente, eller konverteret til fast rente via renteswap.